

Legendární hodinky z Česka odměřují čas už 70 let

Legendární značka Prim prožívá svou renesanci. Období, kdy po revoluci bojovala s obrovským přílivem levných hodinek z Asie, je pryč. Společnost Elton hodinářská, která za výrobou stojí, vsází na kvalitu.

připravil ADAM VÁCHAL

V Novém Městě nad Metují, kde se v roce 1949 začala psát historie hodinek Prim, dnes hodináři ručně montují mechanické hodinky. Za jedny jsou zákazníci ochotni zaplatit padesát tisíc, ale také přes půl milionu korun. Platí za ruční práci hodinářů, materiál, ale také za to, že jsou hodinky téměř stoprocentně českým výrobkem. „Z přibližně sto padesáti součástí, ze kterých jsou hodinky vyrobeny, jich nakupujeme pouze sedm. Vše ostatní si v továrně sami vyrábíme,“ popisuje mluvčí společnosti Adéla Dittmannová.

Na světě dnes existuje asi jen dvacet hodinářských společností, které si veškeré součástky samy vyrábějí. Zpravidla jde o doménu velkých států a lídrů v hodinářském byznysu, jako je Švýcarsko či Japonsko.

Na přání

Na nové primky si člověk většinou musí několik týdnů počkat. Na montáži pracuje jedenáct hodinářů, kteří kompletují nové hodinky a provádějí renovace těch starých. Tři hodináři jsou odpovědní za finální kompletaci in-house mechanických strojků (cena quartzových hodinek, které pohání baterie, je oproti mechanickým kouskům nižší, v závislosti na modelu od devíti tisíc korun). Sestrojit jedny mechanické hodinky hodináři zabere jednu směnu, tedy zhruba osm hodin. Všechny součástky sice v Novém Městě nad Metují vyrábí s přes-

ností na jednu tisícinu milimetru vysoce sofistikované stroje ze Švýcarska, o každý díl se ale musí ještě postarat další specialisté. Kromě montování je třeba ještě jednotlivé součástky dobrousit a vyleštit. Firma si na to dokonce vyrábí speciální lešticí pastu, kterou míchá podle starého receptu. Když jsou hodinky sestrojeny, čeká je čtrnáctidenní testování, stejně jako předtím samotný strojek.

Náročnost práce je důvodem, proč firma vyrábí zhruba jen sedm stovek mechanických hodinek ročně. „Přibližně 70 % z nich jsou hodinky s určitou mírou individualizace. Může jít o malé změny, které si zákazník objedná, od monogramu na korunce až po kompletní výměnu číselníku či materiálu,“ vysvětluje Dittmannová. Právě díky tomu, že si firma vyrábí součástky sama, není problém výslednou práci upravit podle představ zákazníka. Protože ale musí hodinky v první řadě fungovat, občas designéři a konstruktéři představy svých klientů brzdí. „Naši odborníci s klienty vše konzultují. A občas se stane, že by hodinky sice vypadaly krásně, ale celkově by to nefungovalo,“ vysvětluje Dittmannová. O náramkové hodinky na míru je stále větší zájem, a to především ze strany firem. Prim například vyrobil speciální kousky pro hokejový klub Dukla Trenčín, jejichž ručky měly tvary hokejky. Běžné úpravy hodinek stojí okolo tisíců až desítek tisíců korun. „Pokud jde o zásadní změny, pak

už se dostáváme do vysokých částek,“ říká Dittmannová. Příkladem mohou být primky z platiny, jejichž cena se vyšplhala až k jednomu milionu.

A při té příležitosti...

Primky řada kupců vnímá jako investici – a to především v případě limitovaných edic, se kterými společnost přichází dvakrát až třikrát do roka. Obsahují většinou padesát až sto speciálních kusů, které se zpravidla během několika týdnů vyprodají. V okamžiku, kdy se tak stane, cena takových hodinek začne okamžitě růst. Zvýšení hodnoty přitom vždy záleží na tom, jak je konkrétní edice úspěšná. „Zvláště podařená byla edice Prim Orlík Anthropoid, která vzdávala hold stejnojmenné operaci. Za dva týdny byla pryč,“ říká Dittmannová. Při takto velkém zájmu může cena ze dne na den poskočit nahoru o desítky procent.

V září společnost představila novou edici Spartak při příležitosti sedmdesáti let od otevření továrny v Novém Městě nad Metují. Ještě v první polovině padesátých let minulého století přitom nebylo jasné, jak se budou československé hodinky jmenovat. Neoficiální pracovní verze počítala původně s označením Kotva. V roce 1954 se pak začal používat právě název Spartak podle jména antického hrdiny, který vedl vzpouru otroků proti svým pánům. Až v roce 1958 bylo definitivně rozhodnuto: Hodinky ponesou stejný název jako ostatní výrobky – Prim.

Edice Spartak čítá sedmdesát unikátních kusů inspirovaných právě hodinkami z poloviny minulého století. Cena je shodná s počtem kusů v edici, sedmdesát tisíc korun. Spartak je druhou letošní edicí. První nesla název Prim Aviatik a byla počtou československému letectví. Padesát unikátů bylo pryč za měsíc, za kus se platilo sto dvacet tisíc korun.

Poklady z minulosti

Vedle nových hodinek v posledních letech roste zájem také o ty z minulého tisíciletí. „Zájem o renovace je dnes velký, přestože se u nás čekací lhůty pohybují mezi třemi až šesti měsíci. U velké části hodinek jsme schopni vyrobit původní součástky, lidé také mají možnost mít po renovaci funkční hodinky Prim s originálními díly,“ říká Dittmannová.

Cena některých starých primek od dob jejich vzniku vystoupala až ke statisíčovým částkám. Řeč je o legendárním modelu Prim Orlik. Tyto hodinky byly vytvořeny v roce 1965 podle požadavků

Československé lidové armády v počtu pouhých tří set kusů. Šlo o neprodejné kusy vyrobené pro příslušníky armády. Dnes se jejich cena pohybuje okolo 400 000 korun.

Nejen doma

O značku Prim mají zájem především tuzemští zákazníci. Československé hodinky jsou však známé ještě na jednom místě světa – v Japonsku, které představuje pro Elton silný exportní trh. S vývozem primek do Japonska se pojí zajímavá historie. Je spojena s českým architektem Janem Letzelem. Ten v Hirošimě postavil dům, který 6. srpna 1945 jako jediná budova v epicentru přestál americký útok atomovou bombou. „V Japonsku je dnes poměrně v módě střední Evropa a manufakturní výroba. Zjistili tam, že Jan Letzel pocházel z Náchoda, což je kousek od Nového Města nad Metují. A tak se dostali až k nám a my pak pro japonské investory vytvořili limitovanou edici Prim Hirošima,“ vypráví Dittmannová. Od té doby do české továrny Japonci jezdí zhruba dvakrát do roka.

V Tokiu se dnes dokonce nachází obchod, kde se hodinky značky Prim prodávají.

V zahraničí o tuzemské značce roste povědomí také díky nedávno otevřené prodejně v ulici Nekázanka nedaleko Václavského náměstí v centru Prahy, kde je velký podíl kupců z řad turistů. Zpravidla kupují levnější typy hodinek poháněných baterií. Jsou však i takoví cizinci, kteří si zakoupí či objednejí mechanické hodinky.

Iniciály mistra

Hodinářská společnost Elton plánuje do budoucna navyšovat výrobu v továrně v Novém Městě nad Metují. Už loni na podzim investovala zhruba deset milionů korun do nového obráběcího stroje, který umožňuje vyrobit více součástek. Zároveň je však nutné navýšit počet hodinářů, kterých je na trhu práce nedostatek. Nově pak budou všechny hodinky s tímto strojkem na zadní části obsahovat iniciály mistra, který je sestrojil. Budoucnost rozhodne, jaký vliv to bude mít jednou na hodnotu hodinek.